the sterile soil in places. It should be noted that the remains of a layer from this period was discovered in the plot during the 2004 excavation. The cultural layer from the first half of the 16th century was represented by a strip of grey–black soil up to 26 cm thick. Cultural layers of similar thickness reflect the second half of the 16th – first half of the 17th century. It is more abundant than the earlier layers and is full of structural ceramics and household pottery finds.

It was determined that three buildings of different sizes stood at this site during various periods. During the earliest period, the 16th – first half of the 17th century, a wooden house of uncertain size, with a stone foundation and basement stood in the S part of the current building (Fig. 2). Meanwhile the courtyard had stone paving (Fig. 1). Later, a huge, rectangular house with a massive foundation up to 1 m thick was built in the late 18th–19th century (Fig. 3). In the second half of the 19th century, a partition wall was built inside it and in the late 19th century a new building (still standing) was erected. During the construction work some of the old foundations were integrated into the foundation of this house.

Rytis Šiaulinskas

Šv. Mikalojaus gatvė 7 / Pranciškonų gatvė 8

Sklype Vilniuje, Šv. Mikalojaus g. 7 / Pranciškonų g. 8 vykdant dalies pastato rekonstrukciją, vidiniame kieme suplanuota įrengti požeminį inžinerinių komunikacijų (vandentiekio ir šiluminių trasų) betoninį kolektorių ir prie žemiau dabartinio paviršiaus esančių ir planuojamų rūsio langų numatoma įrengti 5 švieslangius prieduobėse. Visų šių darbų vietose 2014 m. buvo vykdomi archeologiniai tyrimai.

Sklypas patenka į Vilniaus senamiesčio (UK 16073) teritoriją, o kolektorių planuojama įrengti prie vieno iš sklype esančio namų komplekso (UK 33781) pastatų, „Mejerių namo“ (UK 27438), statyto XVI a. viduryje, perstatyto XVIII a. II pusėje; rekonstruoto XIX a. viduryje, 1913 m. ir XX a. pabaigoje. Planuojamų kolektoriaus statybų vietoje iš pradžių vykdyti žvalgomieji tyrimai. Jie atlikti kasant 3x2 m dydžio ***šurfą*** (6 m^2). Atliekant tyrimus šurfe fiksuoti iki 3,3 m storio XVI–XX a. datuotini sluoksniai. Šurfo centrinėje dalyje 0,9–1,2 m gylyje aptiktas akmenų ir plytų, rištų kalkių skiediniu, mūro fragmentas, datuotas XVI–XVII a. (1 pav.). Mūras atidengtas iki 2,16 m gylio nuo jo viršaus (3,4 m gylio nuo šurfo viršaus). Mūro plotis 75–80 cm. Atidengus mūro fragmentą galima spėti, jog XVI–XVII a. statytas ir vėlesniais amžiais rekonstruotas pastatas buvęs didesnis. Rekonstrukcijų metu dalis jo buvo nugriauta ir vidiniame kieme rasta siena – išlikęs nugriautos pastato dalies rūsio patalpos sienos fragmentas (3 pav.). Aptikus anksčiau nežinomo mūro fragmentą buvo pakeistas požeminių komunikacijų kolektoriaus projektas: kolektoriaus šachtos aukštis paliktas ankstesnis, o šildymo ir vandentiekio vamzdynas įrengtas aukščiau naujai atidengto pamato. Statybų metu minėtas mūras nebus ardomas.

Detalieji tyrimai vyko ištiriant 6x2 m dydžio ***perkasą*** (12 m^2 plotas, tirta iki projektinio 2,4 m gylio) planuojamo įrengti požeminio kolektoriaus vietoje ir 5 šurfus (du 2x1 m ir tris 2x0,5 m dydžio (bendras plotas 7 m^2), tirta iki projektinio 1,5 m gylio) projektuojamų švieslangių prieduobių vietose. Iš viso ištirtas 19 m^2 dydžio plotas.

1 pav. Šurfe 1 aptiktas XVI–XVII a. mūro fragmentas. R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. 1. The 16th–17th-century masonry wall fragment discovered in test pit 1.

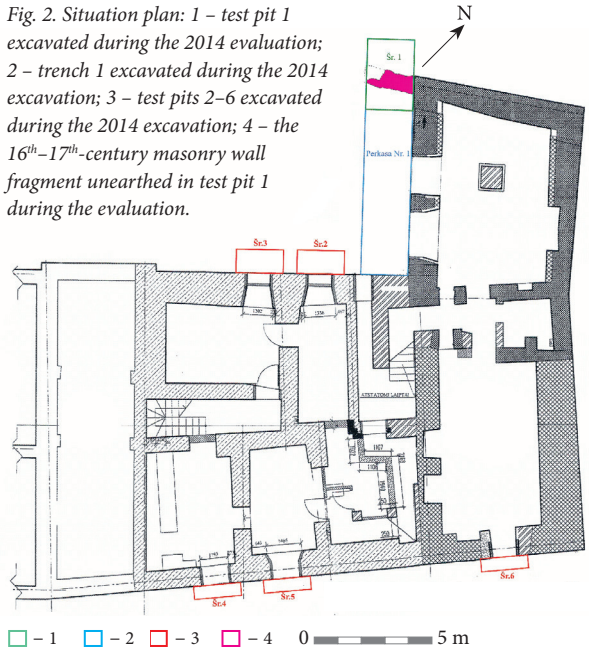
Perkasos centrinėje dalyje 90 cm gylyje atidengtas 80 cm pločio betoninio šilumos trasos kolektoriaus viršus. Tyrimų metu fiksuotas kolektoriaus fragmentas, įrengtas ŠR–PV kryptimi. Perkasos PR dalyje įvairiuose gyliuose (nuo 40 cm iki 2,15 m) atidengti 5 požeminių komunikacijų – buitinių nuotekų ir vandentiekio vamzdžiai (2 pav.).

Visoje perkasoje nuo viršaus iki 1,5 m gylio (o PR dalyje net iki 2 m) fiksuoti permaišyti kultūriniai sluoksniai, kuriuose, be XX a. II pusės buitinių ir statybinių šiukšlių, taip pat surinkta XVII–XX a. pradžia datuojamų radinių: buitinės keramikos fragmentų, taip pat aptikta koklių, kurių dalis dengti žalia glazūra, koklių kaklų bei dekoratyvinės plytelės fragmentas ir stiklinio butelio dugno fragmentas.

Kaip jau minėta, PR dalyje nepermaišyti sluoksniai fiksuoti tik nuo 2 iki 2,4 m projektinio gylio (iki kurio ir tirta perkasa). Šiuose sluoksniuose aptikta XVI–XVII a. datuotinų

2 pav. Situacijos planas: 1 – 2014 m. žvalgomųjų tyrimų metu ištirtas šurfas 1; 2 – 2014 m. detaliųjų tyrimų metu ištirta perkasa 1; 3 – 2014 m. detaliųjų tyrimų metu ištirti šurfai 2–6; 4 – šurfe 1 tyrimų metu atidengtas XVI–XVII a. mūro fragmentas. R. Šiaulinsko brėž.

Fig. 2. Situation plan: 1 – test pit 1 excavated during the 2014 evaluation; 2 – trench 1 excavated during the 2014 excavation; 3 – test pits 2–6 excavated during the 2014 excavation; 4 – the 16th–17th-century masonry wall fragment unearthed in test pit 1 during the evaluation.

3 pav. Perkasos 1 vaizdas iš ŠR. R. Šiaulinsko nuotr.
Fig. 3. Trench 1, as seen from the NE.

radinių: buitinės keramikos šukių, dalis kurių ornamentuota nagų įspaudais ir bangelių ornamentu, taip pat aptikta koklių, dengtų žalia glazūra ir ornamentuotų augaliniu ornamentu.

Perkasos ŠV ŠV dalyje nuo 1,5 m iki 1,8–2,2 m gylio fiksuoti griuvenų, smėlio, pilkos žemės su molio priemaišomis sluoksniai su XVII–XVIII a. radiniais: buitinės keramikos fragmentais, žiesta keramika, kurios dalis dengta žalia ir ruda glazūra, taip pat aptikta koklių, kurių dalis dengti žalia glazūra. Giliau iki 2,4 m buvo tamsiai pilkos žemės sluoksniai su XVI–XVII a. radiniais – buitinės keramikos fragmentais, taip pat aptikta koklių kaklų, dengtų žalia glazūra.

Šurfe 1 ir perkasoje 1 fiksuoti XVII–XX a. datuojami kultūriniai sluoksniai stipriai apardyti XX a. II pusėje tiesiant požemines komunikacijas bei ankstesniais amžiais vykdant pastato rekonstrukcijas. 2014 m. tyrimų metu iš viso surinkta 468 vienetai archeologinių radinių, iš kurių 133 vienetai inventorizuoti ir perduoti į LNM. Tai akmeninio galąstuvo fragmentas, stiklinių indų šukės, langų stiklų, žiestų molinių indų, plokštinių koklių fragmentai bei 335 vienetai neinventorintos buitinės keramikos fragmentų.

Šurfuose 2–6 fiksuoti XX a. II pusėje susiformavę kultūriniai sluoksniai.

Iš viso 2014 m. sklype Šv. Mikalojaus g. 7 / Pranciškonų g. 8 ištirtas 25 m^2 plotas. Ateityje šiame sklype planuojama tęsti archeologinius tyrimus, susijusius su vykdomais „Mejerių na mo“ rekonstrukcijos darbais.

Šv. Mikalojaus St. 7 / Pranciškonų St. 8

In 2014, a field evaluation and excavation were conducted on the plot at Šv. Mikalojaus St. 7 / Pranciškonų St. 8 in the territory of Vilnius old town. Six test pits (a total of 13 m^2) and one 6x2 m trench (12 m^2) were excavated (a total of 25 m^2) (Fig. 2). Cultural layers dating to the 16th–20th centuries and up to 3.3 thick were discovered during the investigation and a 16th–17th-century masonry wall fragment was unearthed (Figs. 1, 3).